

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧУГУЄВО-БАБЧАНСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. директора Чугуєво-
Бабчанського лісового фахового
коледжу

Валерій СОЛОДОВНИК

ПРОГРАМА

навчальної практики

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Освітньо-професійна програма	Мисливське господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство

Укладач:

РЕГО Мар'яна Зеновіївна - викладач спеціальних дисциплін Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу

Рецензенти:

ЛІТВІНОВА Надія Михайлівна - викладач спеціальних дисциплін Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу, голова циклової комісії спеціальності 205 Лісове господарство

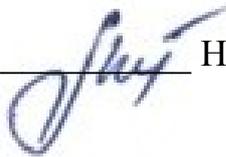
ДЕГТЯРЬОВ Микола Миколайович - викладач спеціальних дисциплін Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу

Редактор:

ГРАЙВОРОНСЬКА Зоя Іванівна, методист Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу.

Програма розглянута на засіданні циклової комісії спеціальності 205 Лісове господарство
Протокол № 6 від «28» травня 2025 року

Голова циклової комісії _____ Надія ЛІТВІНОВА

Погоджено методичною радою
Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу
Протокол від 17. 09.2025 №1

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступ

Програма навчальної практики «Вступ до спеціальності» складена у відповідності до освітньо-професійних програм Лісове господарство та Мисливське господарство підготовки фахових молодших бакалаврів напряму 20 Аграрні науки і продовольство за спеціальністю 205 Лісове господарство. Обсяг вивчення навчальної практики – 1,5 кредита ЄКТС (45 годин).

Метою проведення навчальної практики є надання здобувачам освіти уявлення про основні засади спеціальності, її значення в суспільстві і сучасному світі. Практика надає можливість розширити світогляд про професію фахівця лісового господарства і має в своїй основі профорієнтаційно-професійну мету. Ознайомлює здобувачів з історією, сучасним станом, освітньою діяльністю та перспективами розвитку закладу фахової перед вищої освіти. Зокрема, під час практики основним завданням є формування у здобувачів поняття про напрямки розвитку лісового та мисливського господарства на Україні. Має на меті пояснити, що його роль полягає в комплексі дій, які спрямовані на забезпечення ефективної охорони, відтворення та раціонального використання усіх ресурсів, функцій та користостей лісу, необхідних цивілізації тепер і в майбутньому.

Знання та навички, одержані з навчальної практики допомагають здобувачам краще опанувати інші, пов'язані зі спеціальністю дисципліни, виходячи з акцентів на сучасних аспектах формування фахівців лісового господарства.

Завдання навчальної практики наступні:

- ознайомлення з історією формування закладу освіти та обраної спеціальності, освітньо-професійної програми. Сучасний стан, освітня діяльність та перспективи розвитку закладу освіти;
- пояснення сучасних тенденцій в лісовому господарстві;
- формування у студентів поняття про перспективу розвитку та роль молодого фахівця у формуванні галузі лісового та мисливського господарства на Україні.

Об'єктами для проведення навчальної практики можуть бути:

- територія освітнього закладу;
- лісогосподарські підприємства (згідно укладених договорів);
- ліси та дендрологічні парки;
- ботанічні сади, оранжереї тощо.

У результаті проходження навчальної практики студент повинен **знати**:

- історію розвитку та сучасний стан галузі лісового господарств;
- мету, завдання і напрямки діяльності лісового господарства;
- освітньо-кваліфікаційну характеристику майбутнього молодого спеціаліста з метою формування уявлення про характер майбутньої роботи;
- мати уяву про основні структурні підрозділи підприємств лісового господарств, їх призначення і завдання;
- історію розвитку освітнього закладу, його структуру, організацію освітньої діяльності, принципи самоврядування.

вміти:

- розрізняти основні структурні одиниці лісового господарства та управління ними;
- вільно орієнтуватися на навчально-виробничих об'єктах освітнього закладу;
- дотримуватися Правил внутрішнього розпорядку закладу освіти.

А також набути:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Прагнення до збереження довкілля.

Спеціальні компетентності (СК):

СК12. Здатність формувати екологічне мислення і свідомість, ставлення до природи, як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля.

Результати навчання за ОПП:

РН2. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для використання у професійній діяльності.

Завданням практики є прищепити здобувачам, а в майбутньому фахівцям лісової та мисливської галузей, любов до майбутньої професії, сприяти становленню студентського колективу, як академічної групи.

2. Зміст навчальної практики

Обсяг вивчення дисципліни – 1,5 кредита ЄКТС (45 годин).

Тема 1. Історія, сучасний стан та перспективи розвитку освітнього закладу (12 годин)

Тема 1.1. Історія створення освітнього закладу та його історичний розвиток. Екскурсія до музею коледжу, традиції коледжу.

Тема 1.2. Загальна характеристика сучасного стану закладу освіти.

Ознайомлення студентів з організацією освітнього процесу в коледжі. Нормативні документи, що регламентують діяльність освітнього закладу

Правила внутрішнього розпорядку закладу освіти. Правила проживання в гуртожитку. Знайомство з навчально-виробничою базою коледжу та розпорядком роботи навчальних структур (бібліотека, кабінети, їдальня, гуртки, спорткомплекс тощо.). Рекомендації стосовно самостійної роботи студентів..

Тема 1.3. Перспективи розвитку Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу. Залучення студентів до поповнення експозицій музею та дослідження історичних відомостей про коледж

Тема 2. Лісовий фонд України. Суть лісу, як складного рослинного угруповання, найважливішого компоненту Землі (8 годин)

Тема 2.1. Ліс як глобальна екосистема.

Функції і роль лісів у біосфері. Розподіл лісів у світі: бореальні, тропічні, субтропічні, помірні ліси.

Лісові ресурси України: площа, лісистість, регіональні особливості. Екологічний стан лісів світу та проблеми збереження.

Тема 2.2. Експерсія насадженнями різного складу, походження, віку і призначення базового підприємства.

Природні і штучні насадження.

Тема 3. Організація лісгосподарського виробництва (20 годин)

Тема 3.1. Ознайомлення з основними напрямками роботи лісової галузі та її завданнями на сучасному етапі. Структура лісової галузі України. Державне агентство лісових ресурсів України та його функції. Науково-дослідні установи. Лісгосподарські підприємства. Система лісництва і над лісництва.

Тема 3.2. Мисливська галузь в Україні: стан, проблеми та перспективи.

Поняття та завдання мисливського господарства. Основні мисливські угіддя в Україні та їх поділ. Види мисливських тварин і птахів, їх значення у природі та господарстві. Організація охорони, відтворення та раціонального використання ресурсів тваринного світу. Проблеми та перспективи розвитку мисливських господарств в Україні.

Тема 3.3. Організація виробництва в лісництві і мисливському господарстві.

Експерсія в лісництво (мисливське господарство) та вивчення його функцій. Ознайомлення з об'єктами та засобами виробництва лісництва. Ознайомлення з мисливськими угіддями філій. Штат лісництва. Ознайомлення з лісоохоронними об'єктами лісництва. Робоче місце майстра лісу. Посадові обов'язки лісничого, майстра лісу і егеря.

Тема 3.4. Основні нормативні документи лісової галузі України та програма її перспективного розвитку.

Лісовий Кодекс України. Національна програма збереження біологічного та ландшафтного різноманіття України. Регіональні програми розвитку лісової та мисливської галузі.

Сучасні виклики (зміна клімату, незаконні рубки, пожежі, всихання лісів).

Євроінтеграційні процеси та стандарти FSC-сертифікації. Використання інноваційних технологій у лісовому господарстві (дрони, ГІС-технології, селекція). Перспективи відновлення і розширення лісових та мисливських ресурсів.

Тема 3.5. Експерсія в розсадники, на лісосіку, ділянку з лісовими культурами, мисливське угіддя.

Складання звіту з практики (5 годин)

Складання та захист звіту з практики

ОРИЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назва розділів, тем	Розподіл годин			
		Всього годин	Лекції	Практичні роботи	Самост. робота
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Історія, сучасний стан та перспективи розвитку освітнього закладу (12 годин) 1 день					
1.	Тема 1.1. Історія створення освітнього закладу та його історичний розвиток. Екскурсія до музею коледжу, традиції коледжу.	3	1		2
2.	Тема 1.2. Загальна характеристика сучасного стану закладу освіти. Ознайомлення студентів з організацією освітнього процесу в коледжі. Нормативні документи, що регламентують діяльність освітнього закладу Правила внутрішнього розпорядку закладу освіти. Правила проживання в гуртожитку. Знайомство з навчально-виробничою базою коледжу та розпорядком роботи навчальних структур (бібліотека, кабінети, їдальня, гуртки, спорткомплекс тощо) Рекомендації стосовно самостійної роботи студентів..	6	2		4
3.	Тема 1.3. Перспективи розвитку Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу. Залучення студентів до поповнення експозицій музею та дослідження історичних відомостей про коледж.	3	1		2
Тема 2. Лісовий фонд України. Суть лісу, як складного рослинного угруповання, найважливішого компоненту Землі (8 годин) 2 день					
4.	Тема 2.1. Ліс як глобальна екосистема. Функції і роль лісів у біосфері. Розподіл лісів у світі: бореальні, тропічні, субтропічні, помірні ліси. Лісові ресурси України: площа, лісистість, регіональні особливості. Екологічний стан лісів світу та проблеми збереження.	4	2		2
5.	Тема 2.2. Екскурсія насадженнями різного складу, походження, віку і призначення базового підприємства. Природні і штучні насадження.	4	2		2

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Організація лісгосподарського виробництва (20 годин) 3-4 день					
6.	Тема 3.1. Ознайомлення з основними напрямками роботи лісової галузі та її завданнями на сучасному етапі. Структура лісової галузі України Державне агентство лісових ресурсів України та його функції. Науково-дослідні установи. Лісгосподарські підприємства. Система лісництв і надлісництв.	4	2		2
7.	Тема 3.2. Мисливська галузь в Україні: стан, проблеми та перспективи. Поняття та завдання мисливського господарства. Основні мисливські угіддя в Україні та їх поділ. Види мисливських тварин і птахів, їх значення у природі та господарстві. Організація охорони, відтворення та раціонального використання ресурсів тваринного світу. Проблеми та перспективи розвитку мисливських господарств в Україні.	4	2		2
8.	Тема 3.3. Організація виробництва в лісництві і мисливському господарстві. Екскурсія в лісництво (мисливське господарство) та вивчення його функцій. Ознайомлення з об'єктами та засобами виробництва лісництва. Ознайомлення з мисливськими угіддями філій. Штат лісництва. Ознайомлення з лісоохоронними об'єктами лісництва. Робоче місце майстра лісу. Посадові обов'язки лісничого, майстра лісу і егеря.	4	2		2
9.	Тема 3.4. Основні нормативні документи лісової галузі України та програма її перспективного розвитку. Лісовий Кодекс України. Національна програма збереження біологічного та ландшафтного різноманіття України . Регіональні програми розвитку лісової та мисливської галузі. Сучасні виклики (зміна клімату, незаконні рубки, пожежі, всихання лісів). Євроінтеграційні процеси та стандарти FSC-сертифікації. Використання інноваційних технологій у лісовому господарстві (дрони, ГІС-технології, селекція). Перспективи відновлення і розширення лісових та мисливських ресурсів.	4	1		3

10.	Тема 3.5. Експедиція в розсадники, лісосіку, ділянку з лісовими культурами, мисливське угіддя.	4	1		3
Складання звіту з практики (5 годин) 5 день					
11.	Складання та захист звіту з практики	5	2		3
Всього:		45	18		27
1	2	3	4	5	6

3. Навчальні техніки та методи, обладнання

Методи навчання:

Ознайомчі лекції та бесіди.

- Експедиції у лісництва, надлісництва, лісгоспи, мисливські господарства.
- Практичні спостереження у лісових масивах.

Виконання індивідуальних завдань (записи у щоденнику практики, підготовка рефератів, фотофіксація об'єктів).

Методичне забезпечення:

- методичні рекомендації для проходження навчальної практики;
- таблиці;
- фотоальбоми;
- конспект лекцій;
- матеріали для самостійного опрацювання дисципліни;
- навчальні відеофільми та презентаційні матеріали;
- підручники, посібники, інструкції;
- садовий інвентар: кущорізи, гілкорізи, садові ножиці та секатори, ланцюгові пили, тримери та мотокоси, посадочні вилки, граблі, лопати та ін.

Методи контролю:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- вибіркоче опитування перед початком заняття;
- тестування;
- індивідуальна співбесіда;
- інтерактивні методи;
- самостійна робота.

Протягом практики керівник знайомить здобувачів освіти із програмою практики, проводить консультування здобувачів освіти в процесі практики, здійснює контроль за виконанням здобувачами освіти програми практики, правил внутрішнього трудового розпорядку, вирішує організаційні питання, що виникають.

На початку практики здобувачі освіти отримують інструктаж з охорони праці, ознайомлюються з метою і завданнями практики та порядком її проходження.

Форма звітності

Індивідуальний звіт із описом відвіданих об'єктів, вивчених тем та зроблених висновків.

Формою контролю навчальної практики є диференційований залік (захист звіту).

4. Критерії оцінювання

При оцінюванні навчальної практики враховується: вміння та навички студента, які він здобув під час практики, добросовісне відношення його до роботи, виконання завдання, якість оформлення та своєчасна здача звіту, дотримання правил з техніки безпеки і протипожежної безпеки, організаторські здібності.

За підсумками дня викладач видає завдання для самостійного виконання. Усе, що виконувалось протягом дня детально записується. За матеріалами даних робіт студенти складають звіт, який захищають в останній день практики.

Звіт **не зараховується**, якщо:

- зміст його текстової частини не відповідає завданню практичного заняття;

- зміст його текстової частини охоплює теоретичний матеріал практичного заняття лише поверхово не вникаючи в його суть;

- у текстовій і розрахунковій частині присутні суттєві помилки, які змінюють зміст відповідей питань теоретичного характеру та хід виконання розрахункових завдань.

Загальна оцінка за практику «Зараховано» або « Не зараховано».

Література та інформаційні ресурси

1. Конституція України:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Лісовий кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>

3. Програма «Ліси України» до 2035 року .. Про схвалення Державної стратегії управління лісами України до 2035 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-2021-%D1%80#Text>

4. Державне агентство лісових ресурсів України <https://forest.gov.ua/>

5. Державне підприємство «Ліси України» <https://e-forest.gov.ua/>

6. Правила рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства та інших рубок. – К.: Мін лісгосп України, 1996.-10с.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/535-96-%D0%BF#Text>

7. Правила рубок головного користування в лісах України – К.: Мін лісгосп України, 1995.-17с. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-10#Text>

8. Нормативні документи, що регламентують діяльність Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу <https://cblk.edu.ua/category/officialdocuments>

9. Лісове господарство України. – К.: Держкомлісгосп України, 2003. – 24 с. 6.
10. Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво. Підручник/ За ред. В.Є. Свириденка – К.: Арістей, 2005. – 544 с.